

NOTA INFORMATIVA ADREÇADA AL SECTOR ASSEGUADOR NO BANCARI

Data: 17 de gener del 2023

Objectiu: En base a les principals tendències d'actuació del sector assegurador no bancari, es facilita un recull de les principals recomanacions en matèria de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament de terrorisme.

Motivació

En el decurs de la inspecció temàtica en matèria de valoració del risc de BC/FT i classificació dels clients en funció del nivell de risc, efectuada per la UIFAND a companyies del sector assegurador no bancari durant els anys 2021 i 2022, aquesta Unitat ha detectat una sèrie d'àrees que, de manera recurrent, presenten mancances i davant les quals ha emès un seguit de recomanacions comunes, que es fan extensives a la totalitat del sector mitjançant la present nota informativa.

La reiteració i l'evidència detectades en relació amb les casuístiques que es detallaran a continuació porten a suposar que es tracta de mancances presents en el sector assegurador no bancari de manera generalitzada. Per aquest motiu, s'indiquen un seguit d'accions recomanades per a cadascuna de les àrees susceptibles de millora detectades amb l'objectiu d'ajudar als subjectes obligats d'aquest sector a mitigar els riscos.

Important: La present nota informativa s'ha de llegir i interpretar conjuntament amb la "*Guia de l'Estudi de Risc Individual (ERI)*" emesa per la UIFAND al juliol del 2018.

Àrees amb mancances/riscos detectats i accions de millora recomanades

1. Elaboració de l'ERI

1.1. Contingut de l'ERI

Mancances/riscos detectats
<ul style="list-style-type: none"> • Els subjectes obligats disposen d'un Estudi de Risc Individual (ERI), tot i que l'estudi, en moltes ocasions, no té en compte totes les dades disponibles i factors i riscos als que es troba exposada l'entitat.
Accions de millora recomanades
<p>Com a mínim, l'informe resultant de l'ERI ha de contenir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Una breu descripció dels procediments per a l'elaboració de l'ERI i de les fonts d'informació utilitzades. • Una breu descripció de l'activitat, diversitat, complexitat del negoci i de l'estratègia comercial. • Una descripció i anàlisi detallades per cadascun dels productes de ram vida que es comercialitzen tenint en compte les seves característiques i els volums que representen. • La segmentació de la cartera de clients segons la tipologia del client, el volum de primes i el pagament de sinistres o de rescats, entre d'altres. • Una conclusió en termes de risc de BC/FT per cadascun dels factors analitzats i per l'entitat de forma global. • Una relació de les mesures a implementar per tal de mitigar els riscos detectats, indicant la/es persona/es encarregada/es de la seva adopció. En cas que no es detectin noves mesures a implementar o accions de millora, s'ha de deixar constància d'aquest fet al mateix informe.

1.2. Risc canal

Mancances/riscos detectats
<ul style="list-style-type: none"> • De manera global per al sector es pot concloure que una part significativa del negoci es capta a través d'agents o mediadors d'assegurances, tot i que el volum no correspon en exclusiva a productes del ram de vida.
Accions de millora recomanades
<ul style="list-style-type: none"> • L'ERI ha de descriure de manera clara els canals de captació del negoci, ja siguin propis o a través de mediadors d'assegurances, focalitzant-se en el ram vida i especialment en els productes que permetin el rescat de primes. • La companyia ha de disposar d'un procediment d'acceptació de mediadors d'assegurances que, com a mínim, permeti corroborar que disposen de polítiques i procediments en matèria de PBC/FT o que aplicaran els de la companyia d'assegurances. • Les relacions de col·laboració amb agents i corredors d'assegurances han d'estar

formalitzades en un document escrit que inclogui clàusules explícites sobre l'obligació d'aplicació de les mesures de deguda diligència requerides a la Llei 14/2017.

- S'ha de requerir als agents i corredors d'assegurances que tinguin coneixement en matèria de PBC/FT i que assisteixin periòdicament a cursos de formació.

1.3. Encarregat de l'elaboració de l'ERI

Mancances/riscos detectats

- En molts casos, els subjectes obligats prefereixen encomanar la redacció de l'ERI a un expert extern. Tot i que aquesta pràctica està permesa, l'entitat hauria de participar en l'avaluació del risc de BC/FT de forma molt més activa ja que és la que realment posseeix el coneixement del seu negoci i dels seus clients.

Accions de millora recomanades

- A l'informe s'ha de deixar constància de la persona, l'òrgan o l'empresa encarregada de l'estudi, indicant la capacitat en termes de coneixement i d'experiència per a la seva elaboració.
- Amb la finalitat d'evitar incompatibilitats, abstenir-se de fer l'encàrrec de l'elaboració de l'ERI a la mateixa entitat que avalua, a través de l'informe d'auditoria anual, l'efectivitat dels sistemes de control intern, implementats per mitigar els riscos detectats a l'estudi.
- En cas que l'estudi hagi estat encarregat a un expert extern, l'òrgan d'administració ha d'avaluar si la descripció dels riscos de la companyia que consta a l'informe es troba en línia amb la pròpia percepció de riscos del negoci.

1.4. Actualització de l'ERI

Mancances/riscos detectats

- L'ERI és un document viu que ha de ser actualitzat amb certa periodicitat per poder reflectir de la manera més fidedigna possible la realitat del negoci i els riscos als que es troba exposada la companyia, per tal de poder desenvolupar les corresponents mesures de mitigació.

Accions de millora recomanades

- Recollir al mateix informe la freqüència de l'actualització de l'ERI. Tal com s'indica a la Guia de l'ERI emesa per la UIFAND, és recomanable una periodicitat d'actualització de 3 anys, o quan es produeixin esdeveniments o novetats importants en la gestió i l'activitat del subjecte obligat.
- Assegurar-se de disposar de tota la informació rellevant i actualitzada de les relacions de negoci vigents per dur a terme la seva avaluació de riscos. A tal efecte, la companyia ha de dissenyar les seves bases de dades amb els camps que continguin les característiques de risc de BC/FT que s'utilitzaran a l'hora d'elaborar l'ERI.

2. Mesures de diligència deguda

2.1. Identificació del client i del beneficiari efectiu

Mancances/riscos detectats
<ul style="list-style-type: none"> Tot i que les relacions de negoci del ram de vida amb clients persones jurídiques no són nombroses, en ocasions els subjectes obligats obvien les mesures més bàsiques per identificar-los, basant-se en declaracions o utilitzant documentació caducada.
Accions de millora recomanades
<ul style="list-style-type: none"> Assegurar l'adequació i la vigència de la documentació per tal d'identificar els clients persones jurídiques, a través de documentació o d'informació de fonts fiables i independents. Reforçar la identificació del beneficiari efectiu dels clients persones jurídiques. Cal recordar que la declaració presentada al Registre de Societats no es pot considerar com a font suficient per a la identificació del beneficiari efectiu. Per a clients que siguin societats de dret andorrà es recomana que el subjecte obligat procedeixi a efectuar la consulta de la informació dels socis continguda al Registre de Societats (ATOL) la qual sí que podria ser suficient, depenent el cas. Deixar constància documental de l'anàlisi duta a terme per a la identificació del beneficiari efectiu i de les conclusions assolides.

2.2. Coneixement dels clients

Mancances/riscos detectats
<ul style="list-style-type: none"> En alguns casos s'ha comprovat que els subjectes obligats disposen d'un coneixement limitat dels seus clients o bé que aquest coneixement no es troba degudament documentat.
Accions de millora recomanades
<ul style="list-style-type: none"> Com a mínim per a les relacions de risc alt de BC/FT, la companyia ha d'elaborar un document intern per tal de deixar reflectit tot el coneixement del que l'entitat disposa del client, a banda dels formularis emprats actualment, que en general contempnen informació molt bàsica. Aquest document podria ser una anàlisi interna que no necessàriament ha d'estar signada ni ser coneguda pel client però que requereixi ser actualitzada cada cop que es produeixin modificacions rellevants i completada amb les conclusions sobre les diverses comprovacions realitzades (documentació de suport, cerques en fonts obertes, etc.) per assolir un major coneixement del client.

2.3. Graduació de les mesures de deguda diligència

Mancances/riscos detectats
<ul style="list-style-type: none"> En ocasions, els subjectes obligats apliquen les mateixes mesures de deguda diligència a tota la cartera de clients obviant d'aquesta manera un enfocament basat en el risc.
Accions de millora recomanades
<ul style="list-style-type: none"> A fi de reflectir i mitigar adequadament el risc que suposa cada relació de negoci, valorar establir un major fraccionament pel que fa a l'assignació del nivell de risc, basant-se en múltiples factors més enllà de la possibilitat d'adoptar mesures simplificades, la condició de PEP o la presència de països de risc. Graduar les mesures de diligència deguda aplicades en funció del nivell de risc assignat a cada client i aplicar mesures reforçades, com a mínim, per aquelles relacions de negoci per les quals la Llei 14/2017 ho estableix.

2.4. Seguiment de la relació de negoci

Mancances/riscos detectats
<ul style="list-style-type: none"> En la majoria dels casos les companyies apliquen les mateixes mesures de seguiment de la relació de negoci sense tenir en compte característiques rellevants com podria ser el país de residència efectiva dels clients, entre d'altres.
Accions de millora recomanades
<ul style="list-style-type: none"> Donada la gran varietat d'autoritzacions administratives de residència que es concedeixen per les autoritats andorranes i les característiques específiques de cadascuna d'elles, els subjectes obligats han d'incorporar aquestes particularitats en els seus sistemes de detecció de sospites.

3. Altres aspectes rellevants

3.1. Mesures restrictives i finançament del terrorisme

Mancances/riscos detectats
<ul style="list-style-type: none"> Tot i que les companyies d'assegurances del ram de vida coneixen l'existència de la llista de persones i entitats designades pel Consell de Seguretat de les Nacions Unides pels seus vincles amb el terrorisme o el seu finançament, no se'n fa un ús homogeni entre les companyies d'assegurances no bancàries.
Accions de millora recomanades
<ul style="list-style-type: none"> Assegurar que a l'inici de la relació de negoci la companyia revisa que els intervinents de la pòlissa no apareguin en la llista consolidada de sancions del Consell de Seguretat de les Nacions Unides, la qual recull a les persones i entitats designades per les Nacions Unides per vincles amb el terrorisme o el seu finançament.

- Per a les relacions continuades de negoci, s'ha d'establir una consulta periòdica per tal de conèixer les variacions que es produeixen en la llista, ja que aquestes no s'inclouen a través de comunicats tècnics.
- La periodicitat de les revisions s'ha d'establir a la normativa interna. Com a mínim s'ha de procedir a la consulta de la llista abans de renovacions de les pòlisses i dels pagaments dels rescats i sinistres.
- Assegurar que el procediment de contrast amb llistes de persones designades inclou, d'una banda, la cerca de tots els intervinents de la relació de negoci, i d'altra banda, que es deixa evidència documental de l'anàlisi de les coincidències.
- Per més informació sobre l'aplicació de mesures restrictives la companyia d'assegurances té a la seva disposició la "Guia sobre l'aplicació de mesures restrictives", emesa el febrer del 2017 a tal efecte, actualitzada al desembre del 2019, i publicada a la pàgina web de la UIFAND.

3.2 Classificació dels clients en funció del seu nivell de risc

Mancances/riscos detectats
<ul style="list-style-type: none"> • En general, els subjectes obligats no classifiquen als seus clients en funció del risc de BC/FT que potencialment poden presentar. Habitualment, basant-se en el risc del producte, s'acostuma a considerar a tota la cartera de clients com de "risc baix", independentment de les seves característiques i/o particularitats, aplicant-los el mateix tipus de mesures.
Accions de millora recomanades
<ul style="list-style-type: none"> • Implementar formalment un sistema de classificació de risc de BC/FT dels clients, establint clarament els criteris emprats i basant-se en múltiples factors de risc. Reflectir en un document escrit les mesures a adoptar en cada cas. • Deixar constància per escrit en cada relació de negoci del risc que presenta la mateixa, de manera justificada en base amb els criteris establerts. • Assegurar que la determinació i l'assignació del nivell de risc s'efectua en totes les relacions de negoci i per a totes les persones que siguin objecte d'identificació (prenedor, assegurat, beneficiari efectiu, beneficiari de la pòlissa o qualsevol altre intervinent). • En els casos dels clients amb més d'un producte, i a fi de disposar d'una visió global de risc, garantir que la classificació es duu a terme a nivell de client, i no per a una operació en particular o tipus de producte específic, tenint en compte totes les pòlisses en les quals intervé. • En cas que la companyia asseguradora vulgui elaborar perfils de risc de forma conjunta, en virtut de l'establert a l'article 4.4 del Reglament d'aplicació de la Llei 14/2017, ha d'avaluar a l'ERI les característiques homogènies que apliquen, tant dels clients com dels productes.

Àrea de Supervisió

UIFAND